

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2011/126

Karar Sayısı : 2012/110

Karar Günü : 18.7.2012

R.G. Tarih-Sayı : 25.05.2013-28657

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Kemal KILIÇDAROĞLU ve Emine Ülker TARHAN ile birlikte 119 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU : A- İptal davası ile ilgili, 30.3.2011 günlü, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 59. ve 60. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın reddine;

B- 23.8.2011 günlü, 653 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin;

1- 1., 2., 3., 4., 5. ve 21. maddeleri ile 20. maddesindeki, "*eki (I) sayılı Cetvelin Ekonomi Bakanlığına ait bölümünde yer alan boş ve dolu Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Dış Ticaret Başkontrolörü, Dış Ticaret Kontrolörü ve Stajyer Dış Ticaret Kontrolörü kadroları iptal edilmiş ve*" bölümünün,

2- 6. maddesiyle değiştirilen 29.6.2011 günlü, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin,

Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 10., 36., 87., 91., 112., 125. ve 127. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına;

karar verilmesi istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenen Kanun Hükmünde Kararname Kuralları

23.8.2011 günlü, 653 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin dava konusu kuralları da içeren 1., 2., 3., 4., 5., 6., 20. ve 21. maddeleri şöyledir:

'MADDE 1- 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ğ) Denetim Hizmetleri Başkanlığı.

MADDE 2- 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Denetim Hizmetleri Başkanlığı

MADDE 15- (1) Denetim Hizmetleri Başkanlığı, bir Başkan ile Başkanlığa tahsisli kadrolarda görev yapan yeterli sayıda Dış Ticaret Uzmanı ve Dış Ticaret Uzman Yardımcısından oluşur.

(2) Denetim Hizmetleri Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak inceleme, denetim ve soruşturma yapmak.

b) Bakanlık teşkilatının denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemleri ile ilgili olarak Bakanlığın görev ve yetkileri çerçevesinde inceleme, denetim ve soruşturma yapmak.

c) Özel anlaşmalara dayalı olarak Bakanlığa verilmiş görevlere ilişkin konularda ilgili merciler, gerçek ve tüzel kişiler nezdinde inceleme, denetim ve soruşturma yapmak.

ç) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun faaliyet göstermesini sağlamak üzere çalışma yapmak ve gerekli teklifleri hazırlamak.

d) Mevzuatın Bakanlığa tanıdığı inceleme, denetim ve soruşturma yetkilerini kullanmak.

e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

(3) Denetime tabi gerçek ve tüzel kişiler, gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep halinde Başkanlıkta görevli Dış Ticaret Uzmanlarına göstermek ve bu Dış Ticaret Uzmanlarının saymasına ve incelemesine yardımcı olmak zorundadır. Başkanlıkta görevli Dış Ticaret Uzmanları, görevleri sırasında tüm resmi daire, kurum, kuruluş ve kamuya yararlı derneklerle, gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak kayıt ve belgeleri istemeye yetkilidir. Kanuni bir engel olmadıkça bu isteğin yerine getirilmesi zorunludur.

(4) Denetim Hizmetleri Başkanı müşterek kararla atanır.

(5) Denetim Hizmetleri Başkanlığına tahsisli kadrolara atanma, Başkanlığa tahsisli kadrolarda görev yapan Dış Ticaret Uzmanlarının görev, yetki ve sorumlulukları ile Başkanlığın çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

MADDE 3- 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı' ibaresi 'Denetim Hizmetleri Başkanı' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(16) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihte, Bakanlıkta Dış Ticaret Başkontrolörü ve Dış Ticaret Kontrolörü kadrolarında bulunanlar Dış Ticaret Uzmanı kadrolarına, Stajyer Dış Ticaret Kontrolörü kadrolarında bulunanlar Dış Ticaret Uzman Yardımcısı kadrolarına, bulundukları kadro dereceleriyle başkaca bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce Dış Ticaret Kontrolörü unvanını ihraz etmiş olanlardan, İç Denetçi ve Bakanlık Müşaviri kadroları ile Daire Başkanı ve üstü kadrolarda görev yapanlar ve yurtdışı teşkilatı kadrolarına sürekli görevle atananlar, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihte Dış Ticaret Uzmanı unvanını ihraz etmiş sayılır. Bunların Stajyer Dış Ticaret Kontrolörlüğünde geçirdikleri süreler Dış Ticaret Uzman Yardımcısı, Dış Ticaret Başkontrolörlüğü ve Dış Ticaret Kontrolörlüğünde geçirdikleri süreler Dış Ticaret Uzmanı kadrosunda geçmiş sayılır.

(17) Bu Kanun Hükmünde Kararnameyle Denetim Hizmetleri Başkanlığı ile Başkanlığa tahsisli kadrolarda görev yapan Dış Ticaret Uzmanlarına verilen görev ve yetkiler kapsamında olmak kaydıyla mevzuatta Dış Ticaret Kontrolörlerine yapılan atıflar Başkanlığa tahsisli kadrolarda görev yapan Dış Ticaret Uzmanlarına yapılmış sayılır.

(18) Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanının görevi, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihte sona erer ve bu personel ekli (1) sayılı liste ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrosuna halen bulunduğu kadro derecesiyle atanmış sayılır. Bakanlık Müşaviri kadrosunun herhangi bir sebeple boşalması halinde bu kadro, hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Bu fıkra ile onaltıncı fıkra uyarınca atanan veya atanmış sayılan personele ilişkin olarak bu maddenin onbirinci fıkrası hükümleri uygulanır.

MADDE 5- 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin 'Hizmet Birimleri' bölümünde yer alan '9) Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı' ibaresi '9) Denetim Hizmetleri Başkanlığı' şeklinde ve (II) sayılı cetvelin 'Kadro Unvanı' bölümünde yer alan 'Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı' ibaresi 'Denetim Hizmetleri Başkanı' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

h) Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya mülkiyeti Hazineye, kamu kurum veya kuruluşlarına veya gerçek kişilere veyahut özel hukuk tüzel kişilerine ait olan taşınmazlar üzerinde kamu veya özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan yatırımlara ilişkin olarak ilgililerince hazırlandığı veya hazırlatıldığı halde yetkili idarece üç ay içerisinde onaylanmayan etüt, harita, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini ilgililerinin valilikten talep etmesi ve valiliğin Bakanlığa teklifte bulunması üzerine bedeli mukabilinde yapmak, yaptırmak ve onaylamak, başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermek.

MADDE 20- 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Ekonomi Bakanlığına ait bölümünde yer alan boş ve dolu Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu

Başkanı, Dış Ticaret Başkontrolörü, Dış Ticaret Kontrolörü ve Stajyer Dış Ticaret Kontrolörü kadroları iptal edilmiş ve ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Ekonomi Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığına ait bölümlerine eklenmiştir.

MADDE 21- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.'

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 10., 36., 87., 91., 112., 125. ve 127. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

A- Dava dilekçesinde, Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın kamuoyunda Wikileaks belgeleri olarak bilinen ve bir internet sitesinde yer alan yazıda '*Kapsamlı reformların önde gelen savunucularından, Anayasa Mahkemesi Hakimi Haşim Kılıç, 1 Ağustos tarihinde bize özel olarak CHP'nin mevcut problemleri için kendini suçlaması gerektiğini aktarmıştır. CHP, muhalefet etmek görüntüsünü vererek ya da çok çekişme yarattıktan sonra isteksizce 'her şeyi' 'demokrasi yanlısı ortaya atılan tüm reformları- kabul ederek, kendisi için prensipsiz ve erişilemez bir imaj yaratmakta. CHP, Hükümet doğru şeyi yapsa bile, sanki tek işinin AK Parti Hükümetinin yaptığı her şeye muhalefet etmek gibi davranmak olduğunu söylemiştir. Bu da seçmenleri kaçırıyor demiştir.*' ifadelerinin yer aldığı, kamuoyuna yansıyan ve Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ tarafından da yalanlanmayan belgeye dayalı bilgilere göre, Cumhuriyet Halk Partisi hakkında Amerika Birleşik Devletlerinin Ankara Büyükelçiliği yetkililerine olumsuz değer yargılarında bulunduğu, bu konudaki gizli görüşmenin kamuoyuna yansması ile de Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın Cumhuriyet Halk Partisinin tarafı olduğu bir davada tarafsız karar veremeyeceği izlenimi doğduğu, davanın tarafıyla ilgili gerçek bir önyargı veya tarafsızlık içerisinde olması nedeniyle bağımsızlığını koruyamadığı, bu nedenle tarafsız olarak karar veremeyeceği ileri sürülmüş, 6216 sayılı Kanun'un 59. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinde yer alan '*İstişari görüş ve düşüncesini ifade etmiş olduğu dava ve işlere, bakamazlar.*' ve 60. maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki '*Başkan ve üyeler tarafsız hareket edemeyecekleri kanısını haklı kılan hâllerin olduğu iddiası ile reddolunabilirler.*' şeklindeki hükümlere dayanarak reddi hâkim talebinde bulunulduğu belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 8.12.2011 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ hakkındaki reddi hâkim talebi görüşülmüştür.

Hâkimin reddi kurumu, hâkimin bakacağı davada tarafsızlığını sağlamaya yönelik olup temel bir hak olan adil yargılanma hakkıyla ilişkilidir. Nitekim herkesin, kanuni ve tarafsız bir mahkeme önünde yargılanma hakkı bulunmaktadır. Bu nedenle hukukumuzda, hâkimin tarafsız kalamayacağı varsayılan veya tarafsızlığından kuşku duyulabilecek durumlarda, hâkimin kendi mahkemesinin yetki ve görevine giren belli bir davaya bakamayacağı veya reddedilebileceği kabul edilmiştir. Herkesin, tarafı olduğu davada hâkimin reddi talebinde bulunmak hakkı var

ise de talebin incelenebilmesi için bazı usuli şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu şartların gerçekleşmesi durumunda talep içerik yönünden incelenebilecektir.

6216 sayılı Kanun'un 35. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri oranındaki üyeleri iptal davası açmaya yetkilidirler. Anılan Kanun'un 38. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca, dava dilekçesinde kendilerine tebligat yapılmak üzere iki üyenin adının gösterilmesi ve dilekçeyi onların imzalaması yeterli olup davayı açan diğer milletvekillerinin imzalarının bulunması aranmaz. Ancak, dava dilekçesinde imzaları bulunan milletvekillerinin, diğer milletvekilleri adına hâkimin reddi talebinde bulunabilmeleri için, içeriğinde yer alan talep konularının yanında hâkimin reddi konusunda verdikleri yetkiyi yansıtan açık iradelerinin de dava dilekçesinden anlaşılması gerekir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinde dava dilekçesine imza verenler yönünden iptali istenilen düzenlemeler yanında hâkimin reddi istemini de içeren bir yetkilendirme bulunmadığından, hâkimin reddi talebinin OYBİRLİĞİYLE reddine karar verilmiştir.

B- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 8.12.2011 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin esas inceleme aşamasında karar bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

C- Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ hakkındaki hâkimin reddi talebinin reddine yönelik karara karşı yapılan itiraz üzerine, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 29.12.2011 gününde yapılan toplantı sonucunda:

İptal başvurusunda bulunanların, hâkimin reddi talebinin reddine yönelik kararın tebliği üzerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından onaylanan imzalarını da içeren 22.12.2011 tarihli dilekçe ile yaptıkları itiraz başvurusunda; iptal davasının açılması ve başkan ile üyelerin reddinin, Anayasa'nın 150. maddesi ve 6216 sayılı Kanun ile düzenlendiğini, belirtilen mevzuatta başkan ve üyelerin reddi hakkında iptal davası için belirlenen kuralların dışında, ayrıca bir yetkilendirmede bulunmasının öngörülmediğini, yürürlükteki mevzuat uyarınca ayrıca bir grup kararı ya da yetkilendirme yapılmasına gerek bulunmadığından Anayasa ve kanunlarda öngörülme kurallarının aranmasının hukukla bağdaşmadığını belirterek hâkimin reddi talebinin reddine ilişkin karara itiraz etmişler ve hâkimin reddi konusundaki istemlerinin yeniden görüşülmesini talep etmişlerdir.

Dava dilekçesinde imzaları bulunan milletvekillerinin, 22.12.2011 günlü dilekçeleri incelendiğinde, taleplerinin hâkimin reddi talebinin reddine yönelik 8.12.2011 günlü, 2011/126 esas sayılı karara itiraz mahiyetinde olduğu, yeniden hâkimin reddi talebinde bulunulmadığı, usuli eksikliğin giderilmiş olduğu ve itirazın kabul edilmesinden sonra hâkimin reddi talebinin tekrar görüşülmesini istedikleri anlaşılmıştır.

Anayasa'nın 153. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, '*Anayasa Mahkemesi kararları kesindir.*'; 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde, '*Mahkeme kararları kesindir.*'; anılan Kanun'un 60. maddesinin (2) numaralı fıkrasında ise '*Bu takdirde, Genel Kurul ya da bölümlerde ilgili üye katılmaksızın ret konusu hakkında kesin karar verilir.*' denilmiştir. Bu kurallardan anlaşılacağı üzere, hâkimin reddine ilişkin verilecek kararlar da dâhil olmak üzere Anayasa Mahkemesi kararları kesin niteliktedir. Bu nedenle, Anayasa Mahkemesinin kararlarına karşı itiraz dâhil olmak üzere hiçbir kanun yoluna başvurulamaz.

Açıklanan nedenlerle, hâkimin reddi konusundaki istemin yeniden görüşülmesi talebinin, itiraz mahiyetinde olduğu, Anayasa'nın 153. maddesinin birinci fıkrası ve 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (2) numaralı, 66. maddesinin (1) numaralı fıkraları uyarınca Anayasa Mahkemesi kararlarının kesin olması ve kararlara karşı itiraz yolunun bulunmaması nedeniyle REDDİNE, Alparslan ALTAN, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN ile Celal Mümtaz AKINCI'nın '*Başvurunun yeniden hâkimin reddi talebi niteliğinde olması nedeniyle esasının görüşülmesi*' yolundaki karşıoyları ve 6216 sayılı Kanun'un 65. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Ümit DENİZ tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, iptali istenen Kanun Hükmünde Kararname kuralları, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kanun Hükmünde Kararnamelerin Yargısal Denetimi Hakkında Genel Açıklama

Anayasa'nın 91. maddesinde düzenlenen kanun hükmünde kararnameler, işlevsel yönden yasama işlemi niteliğinde olduğundan yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi Anayasa'nın 148. maddesi ile Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Yargısal denetimde kanun hükmünde kararnamenin, öncelikle yetki kanununa sonra da Anayasa'ya uygunluğu sorunlarının çözülmesi gerekir. Her ne kadar, Anayasa'nın 148. maddesinde kanun hükmünde kararnamelerin yetki kanunlarına uygunluğunun denetlenmesinden değil, yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle kanun hükmünde kararnamenin yetki kanununa uygunluğunun denetimi de girer. Çünkü Anayasa'da, Bakanlar Kuruluna ancak yetki kanununda belirtilen sınırlar içerisinde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi öngörülmüştür. Yetkinin dışına çıkılması, kanun hükmünde kararnameyi Anayasa'ya aykırı duruma getirir.

Dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan alan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinden farklı olarak, olağan dönemlerdeki kanun hükmünde kararnamelerin bir yetki kanununa dayanması zorunludur. Bu nedenle, kanun hükmünde kararnameler ile dayandıkları yetki kanunu arasında çok sıkı bir bağ vardır. Kanun hükmünde kararnamenin yetki kanunu ile olan bağı, kanun hükmünde kararnameyi aynen ya da değiştirerek kabul eden kanun ile kesilir. Kanun hükmünde kararnamenin Anayasa'ya uygun bir yetki kanununa

dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki kanununa dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki kanunu iptal edilen kanun hükmünde kararnamelerin içeriği Anayasa'ya aykırılık oluşturmaya bile bunların Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

Kanun hükmünde kararnamelerin Anayasa'ya uygunluk denetimi, kanunların denetiminden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde, '*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.*' denilmektedir. Bu nedenle kanunların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. Kanun hükmünde kararnameler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki kanununa hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar.

Anayasa'da kimi konuların kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenmesi yasaklanmaktadır. Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında '*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasî haklar ve ödevler...*'in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kural gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi, '*Bakanlar Kurulu*'na ancak kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alana girmeyen konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir.

Anayasa'nın herhangi bir maddesinde kanunla düzenleneceği öngörülen bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgili olmadıkça ya da Anayasa'nın 163. maddesinde olduğu gibi kanun hükmünde kararname çıkarılamayacağı açıkça belirtilmedikçe kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırılık oluşturmaz.

B- Kanun Hükmünde Kararname'nin Dava Konusu Maddelerinin 6223 Sayılı Yetki Kanunu Kapsamında Olup Olmadığı ile Anayasa'nın 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

Dava dilekçesinde, Bakanlar Kurulunun, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamında olmayan 637 sayılı KHK ile düzenlenmiş alanlarda, 653 sayılı KHK ile ivedilik taşımayan ve etkin önlemler ile zorunlu düzenlemeler içermeyen hukuksal tasarruflara girilerek yasal düzenlemelerde bulunduğu, Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar ve kişi hakları ve ödevlerinin, kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyecek olması nedeniyle yasak alan içerisinde kaldığı ve 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamında olmadığı belirtilerek kuralların, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 3. Maddesi

Dava konusu kuralın değişiklik yaptığı 637 sayılı KHK'nin 35. maddesi, 666 sayılı KHK'nin 1. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığından, bu maddeye ilişkin konusu kalmayan iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

2- KHK'nin 5. maddesiyle 637 sayılı KHK'nin Eki (II) Sayılı Cetvel'in '*Kadro Unvanı*' Bölümündeki Değiştirilen '*Denetim Hizmetleri Başkanı*' İbares

637 sayılı KHK'nin Eki (II) sayılı Cetvel'in '*Kadro Unvanı*' bölümündeki değiştirilen '*Denetim Hizmetleri Başkanı*' ibaresi, 666 sayılı KHK'nin 1. maddesi ile yürürlükten

kaldırıldığından, bu ibareye ilişkin konusu kalmayan iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

3- KHK'nin Diğer Kuralları

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamını düzenleyen 1. maddesinde Kanun'un amacı, kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak olarak belirlenmiş ve yetkinin kapsamı iki başlık altında tespit edilmiştir. Yetkinin kapsamına ilk olarak kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi girmektedir. Bu çerçevede gerekli görülmesi halinde yeni bakanlıklar kurulması, var olan bakanlıkların birleştirilmesi, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının yeniden belirlenmesi için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu amaçla;

1- Mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine,

2- Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine,

3- Mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına,

ilişkin kanun hükmünde kararname çıkarılabilecektir.

İkinci olarak, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılması için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Belirtildiği üzere, Anayasa uyarınca kanunla düzenlenmesi uygun görülen bir konu, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgisi olmadığı veya hakkında Anayasa'da özel hüküm bulunmadığı sürece kanun hükmünde kararname ile düzenlenebilecektir.

653 sayılı KHK'nin hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan diğer kuralları, yukarıda belirtilen amaçlara uygun olarak, verilen süre içerisinde çıkarılmış olmaları, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamında kalmaları, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgilerinin bulunmaması, Anayasa'nın 163. maddesinde olduğu gibi kanun hükmünde kararname ile düzenlenemeyeceklerinin açıkça öngörülmemesi nedeniyle Anayasa'ya aykırılık oluşturmamaktadır.

Yukarıdaki açıklamalar ve yapılan inceleme sonucunda; KHK'nin hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan davaya konu kurallarına ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU 21. madde yönünden bu görüşe katılmış, diğer maddeler yönünden ise katılmamıştır.

C- Kanun Hükmünde Kararname'nin Anayasa'ya Aykırılığı İleri Sürülen Maddelerinin İçerik Yönünden İncelenmesi

1- KHK'nin 1., 2. maddeleri ile 5. maddesiyle 637 sayılı KHK'nin Eki (I) Sayılı Cetvel'in 'Hizmet Birimleri' Bölümündeki Değiştirilen '9) Denetim Hizmetleri Başkanlığı' İbaresini ve 20. maddesinin 'eki (I) sayılı cetvelin Ekonomi Bakanlığına ait bölümünde yer alan boş ve dolu Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Dış Ticaret Başkontrolörü, Dış Ticaret Kontrolörü ve Stajyer Dış Ticaret Kontrolörü kadroları iptal edilmiş ve" Bölümünün İncelenmesi

Dava dilekçesinde, dava konusu kurallar ile dış ticaret kontrolörleri unvanının dış ticaret uzmanı olarak değiştirildiği, bu değişiklikler ile dış ticaret kontrolörlerinin, dış ticaret uzmanı yapılmak suretiyle 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak istihdam edilmelerinin ve böylece görev güvencesinden mahrum olarak çalışmalarının amaçlandığı, görevlerini bağımsız ve tarafsız olarak yapmalarının engellendiği belirtilerek kuralların, Anayasa'nın Başlangıcı ile 2., 7., 36., 112. ve 125. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

653 sayılı KHK'nin 2. maddesi ile 637 sayılı KHK'nin 15. maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmiş, Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı kaldırılarak yerine Denetim Hizmetleri Başkanlığı kurulmuştur. Kural, Ekonomi Bakanlığının merkez hizmet birimleri arasında yer alan Denetim Hizmetleri Başkanlığının görevlerini, bu görevi yerine getireceklerin dış ticaret uzmanı ve dış ticaret uzman yardımcılarının oluşmasını, Denetim Hizmetleri Başkanının müşterek kararname ile atanmasının yanında denetim elemanlarının Başkanlığa tahsisli kadrolara atamaları, atanmaların görev, yetki ve sorumlulukları ile Başkanlığın çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle belirlenmesini öngörmektedir.

Değişen 15. madde ile getirilen düzenlemelere uyum sağlanması amacıyla; 653 sayılı KHK'nin 1. maddesiyle, 637 sayılı KHK'nin 6. maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı' ibaresi 'Denetim Hizmetleri Başkanlığı' olarak, 5. maddesiyle aynı KHK'nin eki (I) sayılı Cetvel'in 'Hizmet Birimleri' bölümünde yer alan '9) Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı' ibaresi '9) Denetim Hizmetleri Başkanlığı' biçiminde değiştirilmiştir. Bu değişikliklerin yanı sıra KHK'nin dava konusu bölümünün de yer aldığı 20. maddesiyle, 190 sayılı KHK'nin eki (I) sayılı Cetvel'de bulunan Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu'nun kadroları iptal edilmiş ve yerine ekli (2) sayılı Listedeki kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı KHK'nin eki (I) sayılı Cetvel'in Ekonomi Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığına ait bölümlerine eklenmiştir.

Ekonomi Bakanlığı kuruluncaya kadar Dış Ticaret Müsteşarlığında denetim görevi, 9.12.1994 günlü, 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı İle Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı aracılığıyla yerine getirilmiştir. Yeni kurulan Denetim Hizmetleri Başkanlığının Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulundan, Başkan'ın kurul dışından seçilebilmesi ve Denetim Hizmetleri Başkanlığında çalışacak olanların diğer idari görevlerden ayrı bir kariyer sayılan 'kontrolörlük' yerine 'dış ticaret uzmanı' statüsünde olanlar arasından seçilmeleri dışında fark bulunmamaktadır. Denetim Hizmetleri Başkanlığında inceleme, denetim ve soruşturma görevi yapacak denetim elemanları, dış ticaret uzmanları arasından yönetmelikle belirlenecek usullere göre seçilecektir. Bu doğrultuda 637 sayılı KHK'nin geçici 3. maddesinin (16) numaralı fıkrası uyarınca dış ticaret başkontrolörleri ile dış ticaret kontrolörleri dış ticaret uzmanlığı kadrolarına, stajyer dış ticaret kontrolörleri ise dış ticaret uzman yardımcısı kadrolarına atanmışlardır.

Anayasa'nın Başlangıç'ının dördüncü fıkrası, '*Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu*'; 2. maddesi ise '*Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.*' biçimindedir. Belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

653 sayılı KHK'nin genel gerekçesinde düzenlemenin amacı, denetim hizmetlerinden beklentilerin değişmesi sonucunda, denetim görevinin idareye yol gösterici olması, idari işlem sürecinde karar alma mekanizmasını güçlendiren, buna ışık tutan bir yapıya kavuşmasının yanında, dış ticaret kontrolörlerinin, dış ticaret uzmanı kadrolarına atanması sağlanarak meslek grupları arasındaki farklılıkların giderilmesi, Bakanlıkta tek tip kariyer memurluğu sistemi oluşturulması ve böylece kariyer memurluğunda homojen bir yapının meydana gelmesi ile iş verimliliğinin daha da artırılması olarak açıklanmaktadır. Anayasa'nın 2. maddesinde vurgulanan hukuk devleti ilkesinin gereği olarak yasama işlemlerinin kişisel yarar için değil kamu yararı için yapılması gerekir. Bu nedenle kanun koyucu Anayasa'da öngörülen koşullar çerçevesinde diğer alanlarda olduğu gibi kamu görevlilerinin durumları ile ilgili olarak da kamu yararı amacıyla bazı değişiklikler yapabilir. Ekonomi Bakanlığının kurulması ve yeni yapılanma aşamasında olmasının gereği olarak, denetimin içeriğinin ve denetim yapacakların belirlenmesinde farklı yöntemlerin tercih edilmesi doğaldır. Farklı yöntemlerin belirlenmesinde özel bir çıkarın ya da belirli kişilerin hedef alındığı ya da kamu yararı dışında bir amaçla bu değişikliğin yapıldığını gösteren emare de bulunmamaktadır. Dava konusu kuralların gerekçesinden kamu yararının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, yapılan düzenlemelerin amacı etkin bir şekilde gerçekleştirmeye elverişli olup olmadığını, sonuç doğurup doğurmayacağını değerlendirme anayasallık denetiminin kapsamı dışında kalmaktadır.

Hukuk devletinin tam olarak gerçekleşmesi için yasama işlemlerinin Anayasa'ya uygun olması gerekir. Hukuk devletinin somut uygulamasında bakanlıkların yapılarının farklılaştırılması, değiştirilmesi olağandır. Hukuk devleti ilkesinin ortadan kaldırılmasından ya da anlamsız hale getirilmesinden söz edebilmek için, devlet organlarının hukuka bağlılığı ilkesini veya bunun kurumsal güvencelerini ortadan kaldıran bir değişikliğin yapılmış olması gerekir. KHK ile hukuk devleti içinde takdir hakkına dayanan farklı uygulama modellerinden biri tercih edilmiştir.

Dış ticaret kontrolörlüğü ayrı meslek olarak kabul edildiğinden, kontrolörler kendi istekleri dışında ancak denetim hizmetlerinin gerekleriyle bağdaşmayan sıhhi, ahlaki veya mesleki yetersizliklerinin yargı kararı, sağlık kurulu veya teftiş raporu ile tespit edilmesi durumunda idari görevlere atanabilmektedirler. Dış ticaret kontrolörlerine sağlanan güvence kanuna değil, 26.3.1995 günlü, 22239 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve yürürlükten kaldırılan Dış Ticaret Kontrolörleri Yönetmeliği'ne dayanmaktadır. Yönetmelik'in değiştirilmesi durumunda güvencenin de ortadan kalkacağı şüphesizdir. KHK'nin 2. maddesiyle yapılan değişiklik sonucu denetim görevine atanacak dış ticaret uzmanlarının belirlenmesi yöntemi yönetmeliğe bırakılmış, dolayısıyla yürütme organına yine dolaylı takdir hakkı verilmiştir. Çıkarılacak yeni yönetmelikle güvence sağlansın ya da sağlanmasın her durumda idari göreve atanma işlemine karşı yargı yoluna gidilebileceği açıktır. Bu nedenle denetim görevi yapacak olan dış ticaret uzmanlarının hukuki güvenceden yoksun çalışacakları

iddiası yerinde değildir. Bunun yanında dış ticaret uzmanlarının kadro karşılığı sözleşmeli olarak çalışmaları hukuk güvencesi altında olmaya engel teşkil etmemektedir. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışmak hem memur güvencesine hem de sözleşmeliliğin yüksek ücretine sahip olmak anlamına gelmektedir. Sözleşme yapılması bu kişileri memur statüsünden çıkarmamaktadır. Bu nedenle görev güvencesinin olduğu açıktır. Ayrıca kadro karşılığı sözleşmeli çalışmak, tarafsız ve bağımsız çalışmayı engellemediğinden Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturmaz.

Kuvvetler ayrılığı ilkesi, Anayasa'nın Başlangıç'ında belirtildiği gibi, devlet organları arasında işbölümü ve medeni bir işbirliği anlamına gelip organların karşılıklı olarak birbirlerini dengelemeleri esasına dayanır. Yürütmenin kanun hükmünde kararname ile düzenlenebilecek konularda Anayasa'dan aldığı yetkiyi kullanarak denetim hizmetlerinde çalışacak personelin seçimine ilişkin yöntemi değiştirmesi mümkündür. Daha önce yürürlükte olan kurallarla temel olarak paralel şekilde düzenlenmiş, sadece denetim elemanlarının seçim yöntemi kanunla değiştirilmiştir. 27.9.1984 günlü, 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13/12/1983 Gün ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 21. maddesi uyarınca bakan, bakanlık kuruluşunun en üst amiri olup tüm bakanlık teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların iş ve işlemlerini denetlemekle görevli ve yetkilidir. Ayrıca, Anayasa'ya göre siyasal, ceza kanunlarına göre cezai ve nihayet özel hukuk çerçevesinde de mali sorumluluğu bulunmaktadır. Asli denetleme görevi ve sorumluluğu bakana aittir. Denetim hizmetleri, hangi ad altında yapılsa yapılsın temel olarak tüm denetlemeler bakan adına yapılmaktadır. Asli sorumluluğu taşıyan bakanın kendi adına denetim yapacak görevlileri belirlemesi kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırılık oluşturmaz.

Anayasa'nın yasama yetkisi başlıklı 7. maddesinde yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği kurala bağlanmıştır. KHK ile Denetim Hizmetleri Başkanlığına tahsisli kadrolara atanacakların belirlenmesi yönetmeliğe bırakılmıştır. Belirtilen '*atanma*' kavramı, Anayasa'nın 128. maddesi anlamında ilk kez memuriyet görevine atanmaya ilişkin değildir. Bu kavram hâlen dış ticaret uzmanı olarak çalışanların arasından denetim hizmetini yerine getirecek olanların belirlenmesine yöneliktir. Kanun ile düzenlenmesine gerek bulunmayan denetim görevi yapacakların belirlenmesi yönteminin değiştirilmesi sonucu yürütmeye takdir hakkı verilmesinin Anayasa'nın 7. maddesine aykırı yönü bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 653 sayılı KHK'nin iptali istenilen 1., 2. maddeleri ile 5. maddesiyle eki (I) sayılı Cetvel'in '*Hizmet Birimleri*' bölümünde değiştirilen '9) *Denetim Hizmetleri Başkanı*' ibaresi ve 20. maddesinin '*eki (I) sayılı Cetvelin Ekonomi Bakanlığına ait bölümünde yer alan boş ve dolu Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Dış Ticaret Başkontrolörü, Dış Ticaret Kontrolörü ve Stajyer Dış Ticaret Kontrolörü kadroları iptal edilmiş ve*' bölümü Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2. ve 7. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralların, Anayasa'nın 36., 112. ve 125. maddeleri ile ilgisi görülmemiştir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

2- KHK'nin 4. Maddesinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, dava konusu kural ile dış ticaret kontrolörlerinin unvanlarının dış ticaret uzmanı olarak değiştirilmesi ve sözleşmeli olarak istihdam edilmelerinin görev güvencesinden mahrum bir şekilde çalıştırmalarına neden olduğu, kontrolörlerin dış ticaret uzmanlığı kadrolarına, Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanının bakanlık müşaviri kadrosuna kanunla atanmalarının kişilerin hukuk güvenliğini zedelediği, kazanılmış hakları ortadan kaldırdığı, bu durumun hukuk devleti ilkesine aykırılık teşkil ettiği, kanun ile atama yapıldığından yargı mercilerinde dava açma hakkının ortadan kalktığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 36., 112. ve 125. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kural ile 653 sayılı KHK uyarınca Denetim Hizmetleri Başkanlığına dönüştürülerek kadroları kaldırılan Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanının, bakanlık müşaviri kadrosuna, bu Kurulda görev yapan başkontrolör ve kontrolörlerin, dış ticaret uzmanı kadrolarına, stajyer kontrolörlerin ise dış ticaret uzman yardımcısı kadrolarına hiçbir işleme gerek olmaksızın atanmış sayılacakları, belirtilen kişilerin daha önceki görevlerde geçirdikleri sürenin dış ticaret uzmanlığında geçirilmiş sayılması, dış ticaret kontrolörlerine yapılmış atıfların denetim görevi yapan dış ticaret uzmanlarına yapılmış sayılacağı öngörülmektedir. Ayrıca, dava konusu kuralla, Ekonomi Bakanlığında Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı ve Kurulda görev yapan başkontrolör, kontrolör ve kontrolör yardımcılarının bu görevlerinin KHK'nin 17.9.2011 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile sona ermesi düzenlenmektedir.

Kural ile geçici 3. maddenin (11) numaralı fıkrasına atıf yapılarak, bu madde uyarınca atanan ya da atanmış sayılan personelin mali olarak hak kaybına uğramaları engellenmiş, (11) numaralı fıkraya yapılan atıfla atandıkları ya da atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara, fark tazminatı ödenmesine son verileceği hükme bağlanmıştır. Dava konusu kural uyarınca Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı bünyesindeki kadroları kaldırılan personel, kanun yoluyla yeni kadrolarına atanmışlardır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Hukuk devletinde kanunların kamu yararı gözetilerek çıkarılması zorunludur. Kanun koyucu, Anayasa'ya ve hukukun genel ilkelerine aykırı olmamak kaydıyla her türlü düzenlemeyi yapmak yetkisine sahip olup, düzenlemenin kamu yararına, başka bir anlatımla ülke koşullarına uygun olup olmadığının belirlenerek takdir edilmesi kanun koyucuya aittir. Anayasa'ya uygunluk denetiminde, kanun koyucunun kamu yararı anlayışının isabetli olup olmadığı değil, incelenen kuralın kamu yararı dışında belli bireylerin ya da grupların çıkarları gözetilerek yasalaştırılmış olup olmadığının incelenebileceği açıktır.

KHK'nin genel gerekçesinde, dış ticaret kontrolörlerinin, dış ticaret uzmanı kadrolarına atanarak meslek grupları arasındaki farklılıkların giderilmesi ve Bakanlıkta tek tip kariyer memurluğu sistemi oluşturulmasının hedeflendiği, bu şekilde kariyer memurluğunda homojen bir yapının meydana gelmesi ile iş verimliğinin artırılacağı, düzenlemenin amacının kamu yararına olduğu belirtilmiştir. Ancak somut düzenlemenin amaçlanan hedefi sağlamada etkin ve elverişli olup olmadığı yönündeki değerlendirme anayasallık denetiminin kapsamı dışında kalmaktadır.

Kuralların genel ve soyut olması esastır. Ancak, bir kuralın uygulamada tek bir kişiyi ya da sınırlı sayıda kişiyi etkilemesi, kuralın genelliği ilkesine zarar vermez. Dava konusu kuralın, birden çok kişi hakkında işlem tesis etmekte olup emredici nitelikte olması yani idareye herhangi bir takdir yetkisi bırakmamış olması onun genel norm olma niteliğini etkilememektedir. Kural, yeni yapılanma sağlamak üzere yapılan düzenlemeler nedeniyle kadrosu kaldırılan Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulunda görevli kontrolörlerin görevlerinin, yasanın yürürlüğe girdiği tarihte sona ermesini ve bu kişilerin dış ticaret uzmanı ya da dış ticaret uzman yardımcısı unvanlı kadrolara atanmalarını öngörmektedir. Mevcut olmayan kadrolarda bulunanların uygun başka kadrolara hak kaybına uğramadan atanmaları amaçlanmıştır.

Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, tahakkuk etmiş, kendisi yönünden kesinleşmiş kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haktır. Kazanılmış haklara saygı gösterilmesi hukuk devleti ilkesinin temel gereklerinden biridir. Dava konusu kuralda, kişilerin bulunduğu statülerden doğan, tahakkuk etmiş, kendileri yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haklara yönelik bir düzenleme öngörülmediğinden kazanılmış hakları ihlal eden bir müdahale de söz konusu değildir. Kaldı ki bu kişilerin yeni atandıkları kadrodaki mali haklarının mevcut kadrolarındakine göre daha düşük olması halinde yeni kadrolarındaki gelirleri mevcut gelirlerine eşitleninceye kadar fark olarak ödenmesi öngörülmektedir. Bu şekilde mali olarak hak kaybına uğramaları engellenmiştir. Ayrıca, kamu görevlilerinin statülerine ilişkin konularda kazanılmış haklarının olmayacağı açıktır. Bir kamu görevlisinin bir statüye atanmasıyla ömür boyu o statüde çalışacağı yönünde kazanılmış hak elde ettiği söylenemez. Bu nedenle dava konusu kuralın kazanılmış haklara müdahalesi söz konusu değildir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinde olması gereken temel unsurlardan biri de hukuk güvenliği ilkesidir. Hukuk güvenliği bireyin hukukî durumunun süreceği yönündeki beklentilerinin belli koşullar içinde güvence altına alınması anlamına gelir. Kamu görevlilerinin de hukukî güvenlik içerisinde çalışmaları gerektiği şüphesizdir. Ancak hukuk güvenliği ilkesi, zaman içinde değişen koşul ve ihtiyaçlara göre kanunlarda değişiklik yapılmasına da engel değildir.

Anayasa'nın 128. maddesine göre, kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Diğer kamu görevlilerinden anlaşılması gereken, memurlar ve işçiler dışında kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerde idareye kamu hukuku ilişkisiyle bağlı olarak çalışanlardır. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışan kamu görevlileri de Anayasa'nın 128. maddesi kapsamındadır. Kadro karşılığı sözleşmeli çalıştırmanın personelin görev güvencesini ortadan kaldırdığı, hukukî güvenlik ilkesine dolayısıyla hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu iddia edilmiş ise de, bu iddia daha önce belirtilen gerekçelerle yerinde değildir. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışan personel, memur güvencesinin yanında sözleşmeli olmanın sağladığı yüksek ücrete de sahip olmaktadır. Sözleşme olması bu kişileri memur statüsünden çıkarmamakta, sözleşmenin sona erdirilmesi memuriyet görevinin sona ermesi anlamına gelmemektedir. Bu durum kadro karşılığı olmayan sözleşmeli personel ile arasındaki farkı oluşturmaktadır. Sözleşme sona erdiğinde yine aynı görevde kadrolu olarak çalıştırılmaktadırlar. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışma ek haklar getirdiğinden görev güvencesini ortadan kaldırmamakta, hukukî güvenlik ilkesine dolayısıyla hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturmamaktadır.

Anayasa'nın '*Hak arama hürriyeti*' başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasında, '*Herkes meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.*' denilerek yargı organlarına

davacı ve davalı olarak başvurabilme ve bunun doğal sonucu olarak da iddia, savunma ve adil yargılanma hakkı güvence altına alınmıştır. Anayasa'nın 125. maddesinde ise '*İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.*' denilmektedir. Her iki maddeyle güvence altına alınan dava yoluyla hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımasının ötesinde diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir. Kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması adil bir yargılamanın ön koşulunu oluşturur.

Yürütme organı, gerçekleştirilecek kamu hizmetinin niteliğine göre koşullarını oluşturarak kadro düzenlemesi yapabilir, kamu hizmetine göre yeni kadro oluşturabilir ya da kadroyu kaldırabilir. Teşkilat yapısı değişen, tek tip kariyer memurluğu sistemi getirilmesi hedeflenen Ekonomi Bakanlığına, Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulunun yerine Denetim Hizmetleri Başkanlığının kurulması nedeniyle Kurula ait kadrolar kaldırılmıştır. Kadroların kaldırılması hukuki ve fiili imkânsızlık doğurmuş ve açığa çıkan personelin atamaları doğrudan genel ve soyut nitelikteki kanunla yapılmıştır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 91. maddesinin birinci fıkrası '*Kadrosu kaldırılan memurlar, en geç altı ay içinde kendi kurumlarında niteliklerine uygun bir kadroya atanırlar.*' şeklindedir. Dava konusu kuralın olmadığı düşünüldüğünde yürütme organının, kadrosuzluk nedeniyle bu kişileri dış ticaret uzmanlığına ya da uygun başka bir idari göreve atamak zorunda olduğu kuşkusuzdur. Bu nedenle 657 sayılı Kanun'un belirtilen amir hükmü uyarınca, uygun bir statüye atamanın gerekliliği ve zorunluluğu karşısında, yeni oluşturulan kadrolara doğrudan kanunla atama yapılmasının hak arama hürriyetini kısıtladığından söz etmek mümkün değildir. Oluşan zorunluluklar nedeniyle atamanın, kanun yoluyla ya da kanunla yürütmeye verilecek bağlı yetkiye göre yapılması arasında fark bulunmamaktadır. Kadroların kaldırılmış olması nedeniyle atamalar konusunda idareye kanunla bağlı yetki verilse bile bunun işlevsel bir yararı bulunmamaktadır. Yürütmeye verilecek bağlı yetkiye göre yapılacak atama işlemine karşı idari dava yolu açık ise de yargılamada atamanın sebep unsuru incelenemeyeceğinden bu yol etkin olmayacaktır. Üstelik bakanlık müşavirliği dâhil olmak üzere yeni kadrolara atananlar çıkarılacak yönetmelik uyarınca ya da idari takdirle yeniden denetim görevine ya da başka görevlere atanabileceklerdir. İdari takdir ile belirtilen görevlere atama yapılmaması halinde bu işleme karşı yargı yoluna başvurulabileceği, idarenin takdir hakkını kanunlara uygun kullanıp kullanmadığının denetlenebileceği açıktır. Kaldırılan kadrolara hangi yöntemle olursa olsun artık atama yapılamayacağından yargı yolu kapatılmamış, hak arama özgürlüğü engellenmemiştir

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural, Anayasa'nın 2., 36. ve 125. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 7. ve 112. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

3- KHK'nin 6. Maddesiyle Değiştirilen 644 sayılı KHK'nin 2. Maddesinin Birinci Fıkrasının (h) Bendinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, kural ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görevlerinin düzenlenmesi görüntüsü altında, 3194 sayılı İmar Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nda örtülü değişiklikler yapıldığı, yatırımcılar lehine eşitliğe aykırı bir ayrımcılık yapılarak sermaye kesimine imtiyaz tanındığı, yerel yönetimlerin onaylamama veya

ruhsatlandırmama kararlarına karşı yargı yolunun kullanılabileceği, kamu gücü ve otoritesini kullanarak sermaye sınıfına imtiyaz tanınmasının ve kamu yararının bertaraf edilmesinin amaçlandığı, yerel yönetimlerce hazırlanan planların dengesinin ve bütünlüğünün bozulduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 10., 87. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralda yer alan '*üç ay*' ibaresi, 11.10.2011 günlü, 662 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 13. maddesi ile '*dört ay*' olarak değiştirildikten sonra 16.5.2012 günlü, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un 19. maddesi ile '*dört ay içerisinde*' ibaresi '*üç ay içinde*' olarak yeniden değiştirilmiştir. Kuralda yer alan sürelerle ilişkin yapılan değişikliklerin kuralı anlamsız kılmaması ve anayasal denetime engel olmaması nedeniyle, kural bir bütün olarak içerik yönünden incelenmiştir.

Dava konusu kural ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya mülkiyeti Hazineye, kamu kurum veya kuruluşlarına veya gerçek kişilere veyahut özel hukuk tüzel kişilerine ait olan taşınmazlar üzerinde kamu veya özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan yatırımlara ilişkin olarak, ilgililerince hazırlandığı veya hazırlatıldığı halde yetkili idarece üç ay içerisinde onaylanmayan etüt, harita, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini ilgililerinin valilikten talep etmesi ve valiliğin Bakanlığa teklifte bulunması üzerine bedeli mukabilinde yapma, yaptırma ve onaylayanın yanı sıra başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli karşılığında resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatı verme yetkisi verilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 7. maddesinde ise '*Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez.*' hükmü yer almaktadır. Anayasa Mahkemesinin birçok kararında yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesinden ne anlaşılması gerektiği açıklanmıştır. Buna göre kanunla düzenleme ilkesi, düzenlenen konudan yalnız kavram, ad ve kurum olarak söz edilmesi değil, bunların kanun metninde kurallaştırılmasıdır. Kurallaştırma ise düzenlenen alanda temel ilkelerin konulmasını ve çerçevenin çizilmiş olmasını ifade eder. Ancak bu koşulla uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların belirlenmesi yürütme organının takdirine bırakılabilir. Yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir kanun kuralının Anayasa'nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yürütmenin düzenlemesine bırakmaması gerekir.

Belirtildiği üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yatırım konusunda yerine getireceği iş ya da işlemler sınırlı konu ve sayıdadır. Dava konusu kural ile yetki verilirken sınırları belirli olduğundan Bakanlığa sınırsız bir düzenleyici işlem yapma yetkisi tanınmamıştır. Dolayısıyla, Anayasa'nın 2. ve 7. maddelerine aykırılık söz konusu değildir.

Mahalli idarelere ilişkin Anayasa'nın 127. maddesinin birinci fıkrasında, bunların il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları gene kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek

oluşturulan kamu tüzelkişileri oldukları, ikinci fıkrasında yerel yönetimlerin kuruluş ve görevleri ile yetkilerinin, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Maddenin beşinci fıkrasında ise merkezi idarenin, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu belirtilmektedir. Anayasa'nın 123. maddesinde ise idarenin kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu ve kanunla düzenleneceği öngörüldükten sonra idarenin kuruluş ve görevlerinin, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayandığı hükme bağlanmıştır. İdarenin bütünlüğü, merkezi devlet modelinin yönetim alanındaki temel ilkesi olup, bu ilkeyle, idarenin yerine getirdiği çeşitli görevlerle bu görevleri yerine getiren kurumları arasında birlik sağlanması ve idari yapı içinde yer alan kurumların bir bütünlük içerisinde çalışması öngörülmüştür.

Kuralla kamu ya da özel sektör tarafından yapılacak yatırımlarla ilgili olarak ilgili idarelerin bazı imar, ruhsat ve izinlere ilişkin yetkilerinin belli koşullarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca kullanılmasına olanak sağlanmıştır. İlgililerin talebinin bulunmaması veya valilikçe bu talebin uygun görülmediğinden Bakanlığa iletilmemesi durumunda Bakanlık tarafından yetki kullanılması mümkün değildir. Kuralda belirtilen yetkiler ancak kanunla tanınan sürede iş ya da işlemlerin yapılmaması durumunda ilgilinin talebinin ve valiliğin teklifte bulunması koşuluyla Bakanlık tarafından kullanılabilir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 644 sayılı KHK'nin 2. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca işlemi gerçekleştirmeden önce yetkili olan yerel idareden konuya ilişkin görüşlerini soracaktır. İdareler, bu iş ve işlemlerin yapılmama gerekçelerini etraflıca açıklayarak görüşlerini en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Böylece yapılacak iş ve işlemlerde yetkili idare ile Bakanlık arasında koordinasyon ve eşgüdümün sağlanması, süreçteki suiistimallerin azaltılması ve yatırım ortamının yerel idarelerle işbirliği içerisinde iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Merkezi idarenin yerinden yönetim kuruluşları yerine geçerek işlem yapması istisnâî nitelikte yetki olup ancak yerel yönetimlerin ihmal veya temerrüdü halinde kullanılabilir.

Anayasa'da mahallî müşterek ihtiyaçların nelerden ibaret olduğu yolunda bir kurala yer verilmemiştir. Mahallî müşterek ihtiyaçların saptanması kanun koyucunun takdirine bırakılmıştır. Kanun koyucu, kamu yararını gözeterek belirtilen takdir yetkisi çerçevesinde belli bir toplumsal ihtiyacın teminine yönelik kamu hizmetinin görülmesini merkezi idareye bırakabileceği gibi bu hizmetin görülmesini mahallî idarelerin yetki alanına da bırakabilir. Yerel yönetimleri ortadan kaldırma ya da etkisiz kılma amacına yönelik olmaması ve belirli alanlar bakımından geçici bir süre için kimi görev ve yetkilerin merkezi yönetim birimine bırakılması, yerinden yönetim ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Yatırım yapılması için kolaylıklar sağlanmasında önemli kamu yararı olduğu ve geciken bazı işlemlerin merkezi idare tarafından yapılmasının öngörülmesinin meşru bir amaca dayandığı söylenebilir. Büyük ölçekli yatırımlar, yapıldığı coğrafi bölge açısından yerel, ancak tüm ülkeye getirdiği faydalar açısından ulusal nitelik taşımaktadır. Bu nedenle günümüzde yatırım yapılması mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamaktan öte tüm toplumu ve ülkeyi ilgilendiren ulusal ihtiyaçtır. Ulusal ihtiyaçların öncelikle karşılanmasında kamu yararı olduğu kuşkusuzdur. Kamu yararı için gerekli hallerde belirli bir alan ya da bölge ile ilgili olarak belirtilen plânları yapma ya da inşaat izni, yapı kullanım izni, çalışma veya işyeri açma ruhsatı verme konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yetki ve görev verilmesinde Anayasa'nın 127. maddesi açısından bir engel bulunmamaktadır.

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık iddiasında bulunulmuş ise de Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Belirtilen ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Dava konusu kuralla yatırım yapacaklara eşitlik ilkesine aykırı olarak getirilmiş bir ayrıcalık bulunmamaktadır. Yerli ya da yabancı yatırımcıların, yatırım yapmayanlardan hukuken farklı oldukları açıktır. Kural ile yatırımcıya imar planı dışına çıkma ya da ruhsatsız işyeri açma gibi imtiyazlar tanınmamaktadır. Sadece dünya ekonomisinin ve uluslar arası rekabetin koşulları gereği yatırıma yönelik işlemlerin hızlandırılması sağlanmakta, bu konuda yasa koyucunun yatırımları teşvik için kanunlar çıkardığı, yürütmenin teşvik politikaları oluşturduğu göz önüne alındığında farklı kuralların uygulanması eşitlik dolayısıyla hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural, Anayasa'nın 2., 7., 10. ve 127. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ve 87. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

4- KHK'nin 21. Maddesinin İncelenmesi

Başvuru dilekçesinde, kuralın herhangi bir özel gerekçe belirtilmeden Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 10., 87. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

653 sayılı KHK'nin 21. maddesi yürürlük maddesidir. Yürürlük maddesi, yasal düzenlemelerin ne zaman yürürlüğe gireceğini göstermekte ve yapım tekniği açısından her tür yasal düzenlemede bulunmakta, yazılmamış olması yasal düzenlemelerin geçerliliğini de etkilememektedir. İptal istemine konu 21. maddenin, KHK'nin yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğini öngördüğünden Anayasal ilkelere aykırılık oluşturmazı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, iptal isteminin reddi gerekir.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

23.8.2011 günlü, 653 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A) 1- 1., 2. ve 4. maddelerine,

2- 5. maddesiyle 3.6.2011 günlü, 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Eki (I) sayılı Cetvel'in '*Hizmet Birimleri*' bölümündeki değiştirilen '9) *Denetim Hizmetleri Başkanlığı*' ibaresine,

3- 6., 20. ve 21. maddelerine,

yönelik iptal istemleri, 18.7.2012 günlü, E. 2011/126, K. 2012/110 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere ve ibareye ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

B) 1- 3. maddesi,

2- 5. maddesiyle 3.6.2011 günlü, 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Eki (II) sayılı Cetvel'in '*Kadro Unvanı*' bölümündeki değiştirilen '*Denetim Hizmetleri Başkanı*' ibaresi,

hakkında, 18.7.2012 günlü, E. 2011/126, K. 2012/110 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, bu madde ve ibareye ilişkin yürürlüğün durdurulması istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, 18.7.2012 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI- SONUÇ

23.8.2011 günlü, 653 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin içerikleri itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- 1. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- 2. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- 3. maddesi, 11.10.2011 günlü, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığından, bu maddeye ilişkin konusu kalmayan iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

4- 4. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

5- 5. maddesiyle 3.6.2011 günlü, 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin;

a- Eki (I) sayılı Cetvel'in '*Hizmet Birimleri*' bölümündeki değiştirilen '9) *Denetim Hizmetleri Başkanlığı*' ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

b- Eki (II) sayılı Cetvel'in '*Kadro Unvanı*' bölümündeki değiştirilen '*Denetim Hizmetleri Başkanı*' ibaresi, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığından, bu ibareye ilişkin konusu kalmayan iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

6- 6. maddesiyle değiştirilen 29.6.2011 günlü, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

7- 20. maddesinin " eki (1) sayılı cetvelin Ekonomi Bakanlığına ait bölümünde yer alan boş ve dolu Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Dış Ticaret Başkontrolörü, Dış Ticaret Kontrolörü ve Stajyer Dış Ticaret Kontrolörü kadroları iptal edilmiş ve" bölümünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

8- 21. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

18.7.2012 gününde karar verildi.

Başkan

Haşim KILIÇ

Başkanvekili

Serruh KALELİ

Başkanvekili

Alparslan ALTAN

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

KARŞIOY GEREKÇESİ

23.8.2011 günlü, 653 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'nin içerik yönünden iptal istemi reddedilen kurallarının, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle bağdaşmaması nedeniyle E:2011/113, K:2012/108 sayılı karara ilişkin karşıoy gerekçesi doğrultusunda iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU